کتێبی ڕەهەندەکانی مردن لە نووسینی سمکۆ محەمەد، ئێستا لە کتێبخانەکانی کوردستان دەستدەکەوێت

مردن حاڵەتێکی مەحاڵە دەربازبوون لێی، بەڵام خوێندنەوە بۆ مردن وەکو چەمك کە بەرەو نەمانە پەیوەندی بە نهێنی بوون و ژیانەوە هەیە، مەحاڵی مردنی دوای کۆتایی بوون و ژیان، ئەو ترسەیە کە فەیلەسوفەکان ترسیان لە مردنی روحی هەبووە وەکو پێوەرێك بۆ چاکەکاری لە ژیاندا، کەواتە هەموو تێگەشتنەکان لە کۆنەوە تائێستا ترسی دوای مردن بووە کە دەرنجامی ئەوەبوو کەس نەیزانیوە چی روودەدات، بۆیە راپرسیەك لە دەیەی دووەهەمی هەشتاکان لەسەر مردن لە ئامریکا کراوە، ئەوکات 40% خەڵك پێیانوایە کۆتایی هەموو شتێکە و 40% دیکە پێیانوایە سەرەتایەکی تری ژیانە و 10% پێیانوایە کۆتایی ئازارەکانی ژیان و 10% گوتویانە نازانین و هیچ بیرۆکەیەکمان لەوبارەیەوە نییە.

ئەم راپرسییە ئەگەر ئێستا بکرێت، رەنگە وەڵامی دیکەمان چنگ بکەوێت، هەندێك رەنگە بڵێن ئەمە موعجیزەیەکە خوا نیشانمان دەدات، چونکە کارەکانمان باشەی تیانییە، هەندێك بڵێن روح هەر دەمێنێت، کەواتە مردن بەشێکە لەژیانی ئەوانی تر، چونکە پەیوەندییە کۆمەڵایەتیەکان رێچکە و رێگەیەکی دیکەی وەرگرتووە، هەندێك وەکو حاڵەتێکی سروشتی وەریدەگرن و هەندێکی ناسروشتی، چونکە وەڵامی دوای بوون نییە.

لیکۆڵینەوە لەبارەی ئەم چەمکەدا لێکۆڵینەوەیە لە بوون وەکو چیرۆکیکی بۆ بەها و ئەپستراکت کە لەئەنجامی بەناو عەقلانیەت و پیشکەوتن و سیستمی نوێی سیاسی کە ژیانی دیاریکردووە و ئاوهاش مەرگی بەکۆی دیاری کردووە، بوون واتە ئەو بوونەی ئێستا هەیە، کارێکی کردووە کە ناوەڕۆك لەدەستبدات و مردن بکات بە هەواڵێك و هیچی تر، لەبارێکی دیکەوە مردن خەریکە لەبەهاکەی خۆی دەردەچێتە دەرەوە بەگشتی و لەم کۆمەڵگەی کوردستانیەش خەریکە زۆر بەهێمنی و بەبێ موناقەشەیەکی فکری و فەلسەفی ئەو فەزایەی هەموو پێکەوە گەمەی تێدادەکەین بەبێ ویستی خۆمان، بەسەر دەچێت، لەکاتێکدا تەنها بۆ پەیداکردنی سەرچاوە بۆ ئەم نوسینە، زیاتر لە 60 کتێب و

وتار و لێکۆڵینەوە و سایت و فیلم و دیکۆمێنتاری جودام بینی کەهەندێکیان کوردی بوون، ئەمە جگە لەوەی کە لەنێو داستان و شیعر و ئەفسانەکان، دەیان کەناڵی دیکە هەن کە قسە لەسەر شێوەکەی دیکە تێگەیشتن لە مردن دەکرێت لەدەرەوەی رۆشنبیری کوردی، لەحاڵێکدا هیچ میللەتێك بەبارتەقای کورد ئەوەندەی باس لە مردن و نەمری دەکات، نەتەوەی دیکە بەو شێوەیە سەرقاڵی ئەوە نین، چونکە ئەوان ژیان وەکو خۆی بەڕێدەکەن و بەمەرامی خۆیان گەیشتوون و دەژین وەکو ئەوەی ژیان پێویستی پێیەتی، رەنگە هەر ئەم پاساوەش بێت کە وایکردووە مردن مانایەکی تری وەربگرێت، نمونەش موبارەزە و شۆڕشی کوردستان بووە کەناوی پێشمەرگەی وەکو سیمبول هێشتۆتەوە کە لەدونیادا نەتەوەیەکی دیکە و کۆمەڵگەیەکی دیکە نەماوە بڵێت دەمەوێ بمرم، مەگەر بەڕووە نیگەتیڤەکەی کە کردەی تیرۆریستیە یان بێزار بوونە لە ژیان وەکو ئەوەی لە رۆژئاوا هەیە. بەڵام تێگەیشتنە فکرییەکە خنکێنراوە و مەسەلەی فکری بەهەر بیانوویەکی سیاسی بێت یان ئاینی و کولتووری لەرووی رێساوە پاکێجێکی داخراوە و نابێت مانا جیاوازەکانی ئاشکرا بکرێت و پاکێجەکە بکرێتەوە و خەڵك و بەتایبەتی نەوەکانی داهاتوو شارەزای ئەو بیرۆکەیە بن.

ئارەزوو کردن بۆ مردن و خۆ کوشتن لەداخان یان حاڵەتی دەروونی، هەروەها کوشتنی بەکۆمەڵ کە جینۆسایدە و مردنی بەکۆمەڵ کە بەرئەنجامی حاڵەتی سرۆشتیە و مردن بە نەخۆشی و مردن لەرێگەی شەڕ و شۆڕەوە و کوشتنی بەمانا یاسایی و نایاساییەکەی کە هەندێکجار حکومەت لەپشتیەوەیەتی، کوشتن لەپێناو پاکبوونەوەی ئەخلاق و شەرەف و لەپێناو خۆشەویستی و لەپێناو پڕنسیپێکی دیاریکراوی ئاینی و سیاسی و ئیدیۆلۆژی و هتد، هەمویان مردنن. بەڵام هەریەکەیان مانای خۆی و پێناسەی خۆی و شیکردنەوەی تایبەتی خۆی دەوێ. رەنگە لەباری دەروونیەوە قسەیەك هەبێت لەباری ئاینیەوە قسەیەکی تر، لەباری فکرییەوە موناقەشەی لەسەر بکرێت بەڵام لەباری یاسایەوە موناقەشەی لەسەر نەبێت.

خۆکوشتنی تاکەکان کە مێژوو بەهەموو شێوازەکانیەوە تۆماری کردووە، بەشێکە لەچیرۆکە نەگێڕدراوەکە بەڵام ئەوەی کەبەناوی خۆکوژییەوە خەڵکیش لەگەڵ خۆیدا بەکۆش دەکات بەبێ ئەوەی مانایەکی هەبێت و ئامانجێکی هەبێت و ویستی گشت بێت دەبێتە بکوژ بەناوی خۆ کوژەوە، بەڵام ئەو خۆکوژیەی پێشوو یان ئوەی کەسێك بەتەنها خۆی لەناو دەبات و بێهیوا دەبێت لەژیان، کە جۆرێکی دیکەی مردنە و بابەتێکە پەیوەندی بە ویست و بە بێزاری لە ژیانەوە هەیە، ئەم دیاردەش بەدەیان ستایلی هەیە کەهەرکەیان مانای خۆی هەیە، خۆکوشتن لەسەر بەیەك نەگەیشتنی دوو خۆشەویست و خۆ کوشتن لەبەر بێچاری و

بێدەرامەتی و خۆکوشتن لەدژی دوژمن و خۆکوشتن بەهۆی حاڵەتی ناتەندروستی سایکۆلۆژیەوە، خۆکوشتنی سیاسی کە بۆ تاك نیە و بۆ حیزب و گروپی سیاسیە، خۆکوشتنی ئابوری کە جۆرە دۆڕانێکە لە سیستمی سیاسی ئابوریدا و دەیان شێوەی دیکەی خۆکوشتن، لایەنێکی دیکەی ئەم باسەیە. ئەم کتێبە لەلایەن دەزگای رۆسا بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە بە قەبارەیەکی مامناوەندی و لەدوتوێی 170 لاپەرەدا چاپی کردووە و لەبازاڕی کتێبخانەی کوردی دەستدەکەوێ.

سمکۆ محەمەد
حوزەیرانی 2016